

**Concerto
BUDAPEST**

PERÉNYI 70

2018. JANUÁR 5. / 6. 19.30

**ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM**

DVOŘÁK

Az erdő csendje, no.5, op. 68

DVOŘÁK

Rondó csellóra és zenekarra, op. 94

SCHUMANN

Csellóverseny, op.129

– szünet –

DVOŘÁK

IX. („Újvilág”) szimfónia, op. 95

1. *Adagio - Allegro molto* 2. *Largo* 3. *Molto vivace*
 4. *Allegro con fuoco*

Közreműködik **Perényi Miklós** cselló**Concerto Budapest**Vezényel **Keller András****KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST**

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló reper-toárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennagyij Rozsgyesztvenszkij, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway.

Művészeti igazgatója 2007 óta a Liszt- és Bartók–Pásztory-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester 2016-tól a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama hegedűprofesszora.

PERÉNYI MIKLÓS

„A dologért a legtöbbet, egész lényemet ajánlom föl. Véleményem szerint ez az, amit alázatnak hívnak.” Perényi Miklós tíz éve, 2008-ban, hatvanadik születésnapján ezekkel a szavakkal tette érzékletessé a zenéhez és a muzsikáláshoz, az előadó-művészet áldozatos gyakorlásához fűződő személyes viszonyát. E szavak előtt, és az azóta eltelt újabb évtized során pedig a csellójátékával érte el számtalan alkalommal ugyanezt: a közönség számára fölmutatva a koncertteremben elérhető legnagyobb csodát, az életre keltett művek mögött szinte eltűnő - és mégis mindig jelenvaló, összetéveszthetetlen muzsikusi egyéniség folyamatos varázslatát.

Legelső nyilvános zeneakadémiai fellépése eredetileg 1956. november 4-re volt kitűzve, s habár erre a koncertre akkor érhető okokból nem kerülhetett sor, Perényi még akkor is csupán 9 esztendő volt, amikor 1957 áprilisában sor került az elhalasztott bemutatkozásra. A rövidnadrágos és fehér térdzoknis művészpálánta tehetsége utóbb is a kora előtt járt. 16 éves volt, amikor a játékán felkellesült Kodály Zoltán a *Szólószonáta* kottájába bejegyezte elismerő ajánlását: *„Perényi Miklós vonója alá”*.

Az azóta eltelt évtizedek során a magyar és a nemzetközi koncertközönség több nemzedéke hallgathatta már ámulattal a gordonka szemérmes zsenijének muzsikálását, amelyről a néhai tudós kritikus, Kroó György méltán írhatta le e magasztaló szavakat: *„a zenei megszólalásnak az az eszménye született újjá, amelyet a platóni ideák honából Pablo Casals hozott emberlaktá földünkre... Ez a hang semmiből érkezik, és ahogy kiteljesedik, az egész világegyetemet átfogja.”* Így hát Perényi Miklós esetében a díjak és elismerések sokasága, a Nemzet Művésze cím, a két Kossuth-díj, az Érdemes és Kiváló Művész cím, a Prima Primiissima, a Liszt-meg a Bartók–Pásztory-díj nem megerősítése, s még csak nem is bizonyága a művészi rangnak, hanem sokkal inkább a kollektív hála és büszkeség hivatalos kifejezése.

Perényi Miklós a hetvenedik születésnapját köszöntő programon maga ad ajánlékot számunkra: a gordonka jószerint teljes irodalmát átfogó repertoárjából ezúttal romantikus kompozíciókat, Antonín Dvořák és Robert Schumann műveit megszólaltatva.

Antonín DVOŘÁK Az erdő csendje, no.5, op. 68

A koncertet nyitó Dvořák-szerzemény, *Az erdő csendje* eredetileg a *Cseh erdők-ből* című, négykezes zongoraciklus ötödik darabja volt. Az 1883-as ciklusnak ezt a részletét azután Dvořák, a kor zeneszerzői gyakorlatának és zenefogyasztói igényeinek szellemében, maga formálta újjá: előbb csellóra és zongorára, majd csellóra és zenekarra átírva. Ma este ez az utóbbi, 1893 októberében keletkezett hangszerelés hangzik fel. A lírai karakterdarab ábrándos-merengő témája uralja a kompozíciót nyitó Lento e molto cantabile szakaszt és a záró reprimát (Lento. Tempo I), melyek között egy áttetsző és élénk intermezzo (Un pochettino più mosso) teremt rövid hangulatváltást.

Antonín DVOŘÁK Rondó csellóra és zenekarra, op. 94

A *g-moll rondó csellóra és zenekarra* szólója már a kezdetektől az emberi hang melegségét tán legjobban megidéző hangszeré volt, a mű mégis újrahangszerelés, akárcsak *Az erdő csendje*. A karácsonykor komponált 1891-es darabban ugyanis a cselló mellett eredetileg a zongoráé volt a kíséret szerepe, és csak két évvel később készült el a rondó cselló-zenekar változata. A gondolkát megénekelletető és a szólista virtuozitására érdemben igényt tartó *g-moll rondó* lendületesen és hangulatváltások során át jut el a lezárásig, s ezt a folyamatot a zenekari kíséretes hangszerelés több színnel és felfokozott drámaisággal gazdagítja.

Robert SCHUMANN Csellóverseny, op.129

1850 októberében, alig két hét alatt készült el Robert Schumann egyetlen, *a-moll* hangnemű *Csellóversenye*, amely azonban majd csak tíz évvel később - és egyszermind négy esztendővel a komponista halála után - hangzott fel első ízben nyilvános koncerten. „*Hangversenydarab gondolkára zenekari kísérettel*” - Schumann ezzel az értelmző meghatározással vezette be saját műjegyzékébe ezt a szerzeményét, bizonyágául annak, hogy a maga versenyműveit a bécsi klasszika által kanonizált modelltől jelentősen eltérve alkotta meg. A tételközi tapsolás szokásától borzadó zeneszerző a *Csellóverseny* három tételét összekapcsolta egymással, így valósággal kizárva a beletapsolás lehetőségét. A mű

legszebb szakasza alighanem a rövid, átütően lírai hangvétellű, sóhajos második tétel, amelynek zenekari kísérete amúgy határozottan pianisztikus jellegű. (Érdekesség gyanánt említhető, hogy Schumann e kompozícióját hegedűversennyé is átírta, méghozzá a barátként és művészként egyaránt sokra tartott Joachim József számára, ám hiába: a nagy hegedűs sohasem vette repertoárjára ezt a művet.)

Antonín DVOŘÁK IX. („Újvilág”) szimfónia, op. 9

A Perényi Miklós hetvenedik születésnapját ünneplő hangverseny második felében Keller András és a Concerto Budapest ismét egy Dvořák-művet, méghozzá a legnépszerűbbik Dvořák-művet, a IX. „Újvilág” szimfóniát játssza el.

„Az amerikaiak nagy dolgokat várnak tőlem, mindenekelőtt azt, hogy én mutassam meg nekik az Ígéret földjére vezető utat, s aztán nagy, önálló művészetük birodalmát. Röviden, én teremtem meg a nemzeti zenéjüket!” Egy barátjának küldött levelében így büszkélkedett a pályafutása delelőjére felért Antonin Dvořák, akinek amerikai tartózkodása és működése (1892–1895) a koncertrepertoár egyik legnagyobb slágerdarabját hívta életre. A New York-i Nemzeti Konzervatórium 1893. évi pályázatára komponálta meg ugyanis a maga IX. szimfóniáját, mellyel el is nyerte az első díjat, részben egy bizonyos Antonin Dvořák professzor értékelői véleményének köszönhetően. Persze sem akkor, sem azóta nem vált kérdésessé, hogy a mester méltán győzedelmeskedett, hiszen szimfóniája nemcsak a győztes pályaműnek kijáró 300 dollárt, de az örök népszerűséget is elnyerte: a Carnegie Hallban megtartott, viharos sikerű ősbemutatótól egészen a Holdig eljutva, ahová 1969-ben Neil Armstronggal ért el ez a remekmű. Dvořák az említett New York-i ősbemutató előtt úgy nyilatkozott, hogy szimfóniájában nem használt fel amerikai őslakos, vagyis indián dallamokat, de ekkor és utóbb is egyértelművé tette, hogy az indián és az afroamerikai zene, valamint az amerikai költészet, közelebbről Longfellow és az ő nagy poémája, a *Hiawatha* hatással volt az Újvilág szimfóniára. De úgy lehet, akkor se tévedünk nagyot, ha a műből a cseh erdőkre visszavágyó Dvořák nosztalgiáját is kihalljuk.

Szöveg: László Ferenc

2018. JANUÁR 6. SZOMBAT 22:00
Zeneakadémia

PREMIER I.

KONDOR ÁDÁM

ZONGORAVERSENY

Közreműködik: **Csalog Gábor**

Vezényel: **Rácz Zoltán**

A Concerto Budapest PREMIER sorozata, egy-egy koncert után 22:00 órai kezdéssel mutat be eddig soha nem hallott műveket. Az ősbemutatók után kellemes beszélgetésen ismerheti meg a közönség alaposabban a művet és az alkotóját.

A 2017-18-as évad első alkalmán Kondor Ádám 2017-ben befejezett *Zongoraverseny*ének legelső koncerttermi megszólaltatása vár az új iránt nyitott közönségre.

Kondor Ádám zeneszerzői tanulmányait a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte, Kocsár Miklósnál, illetve Szokolay Sándornál. A Zeneakadémián rendszeresen látogatta Rados Ferenc és Kurtág György kamarazene óráit. Egy évig magántanítványa volt Simon Albert karmesternek. Zeneszerzői stílusára nagy hatást gyakorolt Mesias Maiguaschca és Jeney Zoltán, valamint a világhírű hegedűművészek, Végh Sándor és Fenyves Loránd mesterkurzusai. 1992 óta fő tevékenysége a zeneszerzés. 1999-ben az Edenkoben Herrenhaus ösztöndíjával Németországba utazott. 2001-ben meghívást kapott az első, Petr Kotik által szervezett Ostrava New Music Days fesztiválra. Napjainkban Thaiföldön él.

Zongoraversenyét most a kortárs zene melletti elkötelezettségéről jól ismert Rácz Zoltán vezényli majd, míg a zongoránál a megannyi új magyar mű, köztük Kondor-kompozíciók elmélyült előadójaként tisztelt Csalog Gábor fog helyet foglalni.

CSALOG GÁBOR

Kevesen tettek olyan sokat a kortárs zene, és azon belül egyszersmind a magyar kortárs zene elfogadtatásáért, mint Csalog Gábor. A zeneszerzőként és tanárként is tevékeny, Liszt-díjas zongoraművész Kurtág György elkötelezett munkatársaként, és egy sor más zeneszerző egyenrangú alkotótársaként vált az új zene hazai élharcosává, ám a különleges és különlegesen igényes műsor-összeállításairól ismert művész Chopin, Schubert vagy Szkrjabin műveinek is éppoly avatott megszólaltatója. A külsődleges hatáskeltéstől mindenkor tartózkodó, elmélyült zongorista Kondor Ádám több szerzeményét is rendszeresen megszólaltatja itthoni és külföldi fellépésein.

RÁCZ ZOLTÁN

A magyarországi kortárs zenei élet egyik legjelentősebb alakja, a modern hangzásesztétikák mondhatni nagykövete. Elismert ütőhangszeres szólistaként, zenekarvezetőként és dirigensként egyaránt – idehaza és külföldön is. A Kossuth-, Liszt- és Prima-díjas Amadinda Ütőegyüttes létrehozója és vezetője. Olyan ikonikus szerzők komponáltak számukra darabot az 1984-es alakulás óta, mint John Cage, Steve Reich és Ligeti György. 1990-től a Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetem tanára. Mesterkurzusokat tartott a világ számos pontján. 2002-ben a Francia Köztársaság a Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres címet adományozta. A közel két évtizede működő UMZE Kamaraegyüttes társalapítójaként és művészeti vezetőjeként szintúgy a mai alkotók friss műveinek bemutatását és népszerűsítését tűzte ki céljául, azóta is folyamatosan újabb és újabb közönségcsoportokat, nemzedékeket nyerve meg ily módon a műfajnak.

A koncert után Tóth Endre moderátor vezetésével közös beszélgetésre várjuk az érdeklődőket.

2018

5 JAN

PERÉNYI 70

DVOŘÁK Silent Woods for Cello, no.5, Op. 68**DVOŘÁK** Rondo for cello and orchestra, Op. 94**SCHUMANN** Cello Concerto in A minor, Op. 129
– interval –**DVOŘÁK** Symphony No. 9 in E minor
(„From the New World”), Op. 95Featuring **Miklós Perényi** cello**Concerto Budapest Symphony Orchestra**Conductor **András Keller**

“The ideal of music performance was reborn, the ideal which was carried from the world of Plato’s concepts down to our human-populated earth by Pablo Casals... This sound comes from nowhere and as it evolves it encompasses the entire universe...” These words extolling the art of Miklós Perényi are from the great critic György Króó. Since then the play of this modest genius of the cello has also evoked similar rapture in all those whose expressiveness perhaps does not attain the same lofty heights as Króó. This programme celebrates the 70th birthday of the awe-inspiring musician; the majority of the programme is given over to three compositions by Antonín Dvořák complemented with a joyous celebration of the life of Miklós Perényi. *The Silent Woods* was originally the fifth part of a piano cycle written for four hands, although later the composer reconfigured it for cello and orchestra (as well as cello and piano). However, Dvořák’s *Rondo in G minor* gave the principal role to the cello right from the start, albeit initially with piano accompaniment. The closing composition of the first half of the concert, Robert Schumann’s late *Cello Concerto in A minor*, is an intimate piece from the Miklós Perényi repertoire: not obviously rewarding, under his fingers this concerto always proves to be astoundingly rich. With a performance of Dvořák’s *New World Symphony* after the break, András Keller and his orchestra provide the audience with yet another gift at this concert of celebration.

LATE NIGHT PREMIERE WITH ÁDÁM KONDOR

ÁDÁM KONDOR Piano Concerto – Premiere

Featuring **Gábor Csalog** piano / Conductor **Zoltán Rácz**

True to its name, this late evening series in the Concerto Budapest 2017-18 season serves up one premiere after another. The first concert gives those open to new trends the chance to hear the first concert hall performance of Piano Concerto (completed: 2017) by Ádám Kondor, who has been resident in Thailand since 2013. *“Just as any honourable writer considers every text and the events surrounding it as fundamental literary material, and interprets it thus – whether it is a doctor’s diagnosis, natural history publication, user manual, draft of an act, declaration of love whispered into the ear, interpellation by an MP or whatever else – so, too, a composer should apply everything to his music. The basic question of the composer’s ethic is: ‘How can a work be made from this?’ As with Esterházy, whatever text that is raised into his works becomes ennobled as literature.”* This is how Ádám Kondor spoke about music composition in an interview a few years ago; now his *Piano Concerto* is conducted by Zoltán Rácz, known for his commitment to contemporary music, while Gábor Csalog is seated at the piano (by the way, this artist is much respected as a performer of new Hungarian pieces, including Kondor compositions).

GÁBOR CSALOG © Andrea Felvégi

2018

01.18.

2018. január 18. csütörtök 19.30 / MÜPA

BERNSTEIN / GERSHWIN / STRAVINSKY

BERNSTEIN Candide nyitány

GERSHWIN F-dúr zongoraverseny

STRAVINSKY Gyászének – magyarországi bemutató

STRAVINSKY Tűzmadár-szvit (1945)

Berecz Mihály zongora / Vezényel **Rácz Zoltán**

01.26.

2018. január 26. péntek 19.30 / Pesti Vigadó

MAGYAR KINCSEK IDEÁLOK

ERKEL FERENC Ünnepi nyitány

DUBROVAY LÁSZLÓ Kettősverseny hegedűre, csellóra és zenekarra

KODÁLY ZOLTÁN Két ének, op.5

LISZT FERENC Az ideálok, S.106

Közreműködik **Jávorkai Sándor** hegedű/ **Jávorkai Ádám** cselló

Cser Krisztián basszus / Vezényel **Medveczky Ádám**

02.18.

2018. február 18. vasárnap 19.30 / MÜPA

LÁTOMÁSOK ÉJSZAKÁJA ANGELA HEWITT-TAL

SOSZTAKOVICS I. zongoraverseny, op.35

DE FALLA Éjszakák a spanyol kertekben

SOSZTAKOVICS Három keringő a No 2. Jazz Szvitből

SOSZTAKOVICS Hamlet-szvit, op.116

Közreműködik **Angela Hewitt** zongora /

Devecsei Gábor trombita / Vezényel **Keller András**

2018. MÁRCIUS 4.
VASÁRNAP 10:30–22:00
ZENEAKADÉMIA

MOZART-NAP

Wolfgang Amadeus Mozart

Húsznál is több opera, közel negyven szimfónia, harminc zongoraverseny és számos egyéb hangszerre komponált versenymű. A beszédes számok mögött egy máig töretlen népszerűségnek örvendő zeneszerző áll: Wolfgang Amadeus Mozart. A kimeríthetetlen repertoár egy (újabb) nagy volumenű rendezvény létrehozására inspirálta Keller Andrászt és a Concerto Budapestet: a zenekar egész napos koncertsorozattal kíván adózni a nagy mester előtt, az idei évadban először, hagyományteremtő jelleggel. A Mozart-nap a bécsi klasszika kiemelkedő alakjának világába repíti a hallgatóságot kora délelőttől az esti órákig. A Zeneakadémia patinás termeiben a legkiválóbb szólisták, kamaraalakulatok és szimfonikus zenekarok tolmácsolják a komponista életművének legszebb darabjait. Szólószerepben üdvözölhetjük a színpadon többek között a skandináv régió egyik legtehetségesebb hegedűsét, az Arctic Filharmonikusok vezetőjét Henning Kraggerudot, a londoni Guildhall School of Music tanárát, Alexander Janiczeket, valamint a többszöri díjazott Rost Andreát, Bogányi Gergelyt és Várjon Dénest. A Vashegyi György vezette Orfeo Zenekar és a Liszt Ferenc Kamarazenekar is közreműködnek ezen a kihagyhatatlan eseményen.

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

www.concertobudapest.hu

